

**VALSTS PĀRVALDES POLITIKAS ATTĪSTĪBAS PADOMES
SĒDES PROTOKOLS**

Rīgā

Nr.20

2010.gada 18.jūnijā

Sēdi vada:

Padomes priekšsēdētāja, Valsts kancelejas direktore G.Veismane

Piedalās:

Valsts pārvaldes politikas attīstības padomes locekļi:

Tiesībsarga Labas pārvaldības departamenta vadītājs A.Dravnieks

Valsts kancelejas direktora vietniece valsts pārvaldes attīstības un politikas koordinācijas lietās B.Pētersone

Ministru prezidenta ārštata padomnieks valsts pārvaldes jautājumos E.Kušners

Reģionālās attīstības un pašvaldību lietu ministrijas valsts sekretāre L.Straujuma

Finanšu ministrijas Stratēģiskās plānošanas un attīstības departamenta direktors G.Kauliņš

Saeimas Juridiskā biroja juridiskais padomnieks E.Pastars

Latvijas Pašvaldību savienības vecākais padomnieks M.Pūķis

LU Sociālo zinātņu fakultātes Politikas zinātnes nodaļas docētāja I.Reinholde

Zemkopības ministrijas Politikas koordinācijas departamenta direktors P.Lībietis

Nepiedalās:

Valsts pārvaldes politikas attīstības padomes locekļi:

Saeimas Valsts pārvaldes un pašvaldības komisijas priekšsēdētāja biedrs S.Šķesters

Finanšu ministrijas valsts sekretārs	M.Bičevskis
Vides ministrijas valsts sekretārs	G.Puķītis
Tieslietu ministrijas valsts sekretārs Tiesībsarga padomniece	M.Lazdovskis V.Slaidiņa
Valsts AS „Latvijas dzelzceļš” valdes padomnieks	U.Pētersons
Latvijas Universitātes Juridiskās fakultātes Tiesību teorijas un vēstures katedras lektors	A.Strupiņš
Sabiedriskās politikas centra „Providus” izpilddirektore	V.Tērauda
Latvijas Intelīģences apvienības pārstāvis	A.Baumanis
Biedrības „Sabiedrība par atklātību – Delna” padomes priekšsēdētāja	L.Čigāne
Vidzemes augstskolas Sociālo zinātņu fakultātes dekāne	D.Jansone
LPS priekšsēdis	A.Jaunsleinis
Saeimas Valsts pārvaldes un pašvaldības komisijas priekšsēdētājs	O.Spurdziņš
Saeimas Valsts pārvaldes un pašvaldības komisijas loceklis	J.Lagzdiņš
Vidzemes plānošanas reģiona padomes priekšsēdētājs	N.Stepanovs
Zemgales plānošanas reģiona Izpilddirektors	R.Vītoliņš
Biedrības „Risinājumu darbnīca” valdes priekšsēdētāja	Z.Miezaine
Sabiedriskās politikas centra „Providus” pētniece	I.Kažoka

LU Sociālo zinātņu fakultātes Politikas zinātnes nodaļas
asociētais profesors J.Ikstens

Uzaicinātie eksperti un novērotāji:

Tieslietu ministrijas Valsts tiesību departamenta
direktore S.Mertena

Valsts kancelejas Politikas koordinācijas departamenta
vadītāja R.Osvalde

Valsts kancelejas Politikas koordinācijas departamenta
konsultante B.Medvecka

Valsts kancelejas Politikas koordinācijas departamenta
konsultante I.Vaivare

Valsts kancelejas Komunikāciju departamenta vadītāja
vietniece L.Kučinska

Protokolē:

Valsts kancelejas Politikas koordinācijas departamenta
konsultante D.Valte

Sēdi atklāj padomes priekšsēdētāja G.Veismane

Sēde sākas plkst. 10:00

**1. Par 2010.gadā īstenojamajiem pētījumiem projekta „Atbalsts
strukturālo reformu ieviešanai valsts pārvaldē” ietvaros**

(G.Veismane, B.Pētersone, G.Kauliņš, E.Kušners, L.Straujuma, E.Pastars,
A.Dravnieks, I.Vaivare, S.Mertena)

1. Pieņemta zināšanai Valsts kancelejas Politikas koordinācijas departamenta konsultantes I.Vaivares sniegto informāciju - prezentāciju par projekta „Atbalsts strukturālo reformu ieviešanai valsts pārvaldē” ietvaros sasniegto progresu projekta virzībā un aktuālo situāciju. I.Vaivare informē, ka 2010.gada laikā iespējams veikt pētījumus par četrām tēmām, tāpēc lūdz

sēdes dalībniekus paust savu viedokli par piedāvātajām pētījumu tēmām – iesniegumu likuma ietekmes novērtēšana un iekšējās kontroles sistēmu novērtējums tiešās valsts pārvaldes iestādēs un pašvaldībās. Papildus divas pētāmās tēmas varētu būt augstākās izglītības kvalitāte un inovatīvo tehnoloģiju stimulēšana.

2. Pieņemt zināšanai izteiktos viedokļus:

2.1. B.Pētersone – nepieciešama jēgpilna iekšējās kontroles sistēma, tāpēc vajadzīgi priekšlikumi un argumenti – kāda.

M.Pūķis - svarīgi, lai tā būtu uz rezultātu orientēta, nevis faktus konstatējoša *post factum*.

I.Vaivare uzsver, ka tieši tāds ir mērķis – izvērtēt esošās kontroles sistēmas priekšrocības un trūkumus un veidot to atbilstošu reālajām vajadzībām.

G.Kauliņš – Ambīcija ir laba, bet svarīgi saprast, cik lieli finanšu līdzekļi plānoti šai aktivitātei.

I.Vaivare – šis pētījums nav plānots kā liels iepirkums. Pētījuma metodoloģija jau ir izdiskutēta ar KNAB – plānots veikt izlases veidā tipiskāko kļūdu novērtējumu.

E.Kušners – KNAB un VKontrolei raksturīgs diezgan liels formālisms. Vajadzētu šo orientēt uz maksimālu rezultāta sasniegšanu un caurspīdīguma nodrošināšanu, līdz gada beigām veidot jaunu normatīvo bāzi.

B.Pētersone – nepieciešams fiksēt ekspertu viedokli un ņemt to vērā, kā arī sagatavot rekomendācijas.

I.Vaivare – rekomendācijas plānotas metodikas formā, praksē pielietojamas. Svarīgi padarīt valsts pārvaldi efektīvāku, nevis veicināt tās rigiditāti.

E.Kušners – kāda pieeja tiks izmantota un kas ir pētījuma adresāts? Vai domāts izstrādāt metodiku, kā piemērot esošo sistēmu, vai analizēt iespējamus uzlabojumus? Kādā virzienā? Vai jāmaina politika kontroles jomā?

Pastāv dažāda izpratne par kontroles definīciju – dažkārt to asociē ar finanšu disciplīnu, dažkārt ar veiktspējas kontroli. Tas ir vadītāju kompetences jautājums – vai procesi ir labi organizēti. Vai nevajag pārskatīt pašus pamatus?

G.Veismane – vajadzētu koncentrēties uz pašu politiku. No pētījuma secinājumiem un priekšlikumiem secīgi izrietētu nākošais pētījums.

Par iesniegumu likuma piemērošanas novērtējuma pētījumu:

I.Vaivare – šo tēmu ierosināja Funkciju audita grupa. Atšķirīgās iestādēs tiek piemērotas dažādas prakses un interpretācijas.

Problēma ir Iesnieguma likuma sasaistē ar Administratīvo pārkāpumu likumu. Nepieciešams ierobežot kontroli pār likuma ievērošanu.

G.Veismane – šī brīža situācija noslogo visus – gan iestādes, gan tiesas.

E.Kušners – piemērs, kad viens iesniegums adresēts pieciem saņēmējiem. Jābūt zināmai sistēmai kā iestādes sazinās, lai sniegtu atbildi iesniedzējam. Problēma ir tāda, ka parasti neviens negrib atbildēt un pārsūta citai iestādei iesniegumu atbildes sniegšanai. Nepieciešams skatīt jautājuma piekritību – jo pēdējā laikā parādījusies tendence, piemēram, par jebkādiem finansiāliem jautājumiem drošības pēc iesniegumu nosūtīt arī Latvijas Bankai.

S.Mertena - ir novērots, ka iestādes labāk atbild kaut ko, nevis pēc tam tiesā skaidro, kāpēc nav tikusi sniegta atbilde.

G.Veismane – Valsts kanceleja praktizē sistēmu, kad iesniedzējs tiek informēts par iesnieguma pasūtīšanu citai iestādei atbildes sniegšanai, vienlaicīgi ar šo konkrēto iestādi lūdzot informēt VK par atbildes sniegšanu iesniedzējam.

Tiek uzsvērts, ka šis jautājums jārisina – jābūt likumam par „žēlabām” un priekšlikumiem, jo šī brīža redakcijā iesniegumu likums ir PSRS laiku surogāts, kad iestādēm bija jāatbild uz jebkādiem darbaļaužu jautājumiem.

B.Pētersone – šis pētījums varētu palīdzēt risināt jautājumu Saeimā, jo būtu skaidri redzama analīze.

G.Kauliņš – vai valsts vispār šobrīd var atļauties tik intensīvi sarakstīties ar iedzīvotājiem? Finanšu ministrijā prasa nodokļu skaidrojumu konsultācijas.

S.Mertena – Tieslietu ministrijā prasa juridiskās konsultācijas.

R.Osvalde – nepieciešams fundamentāli pārskatīt likumu un tā saistību ar Administratīvo pārkāpumu likumu.

B.Pētersone – nepieciešams uzskaitīt resursu, kas tiek tērēts šai sarakstei. Tas arī būtu arguments.

Par Inovatīvo uzņēmumu stimulēšanas un tehnoloģiju pārneses veicināšanu

I.Vaivare – šī ir Ekonomikas ministrijas iniciatīva.

E.Kušners – pēdējā laikā par šo tēmu ir ļoti daudz pētījumu.

B.Pētersone – mēs skatījāmies uz tām jomām, ko ekonomikas sildīšanas kontekstā ir jūtams, ka kaut kas nenotiek gluži tā kā vajadzētu.

I.Reinholde - šādā kontekstā pētījums nebūtu vajadzīgs. Varbūt jāpaplašina definīcija?

M.Pūķis – drīzāk jāizvēlas tēma „Izglītības un veselības pakalpojumu eksportspējas kavējošo faktoru novērtējums”, jo tā ir vairāk saistīta ar inovācijām. Piemēram, kā eksportēt augstāko izglītību.

I.Vaivare – pētījums par augstāko izglītību plānots tieši ar akcentu uz konkurētspēju.

Izglītības un veselības pakalpojumu eksportspējas kavējošo faktoru novērtējums

G.Veismane – vajadzētu akcentēt veselības pakalpojumu eksportspēju. Kopumā līdz 2013.gadam plānoti ap 20 pētījumi, šodien izskatītie ir tie, kas plānoti konkrēti uz šo, 2010.gadu.

Padomes locekļi vienojas, ka 2010.gadā projekta ietvaros pētāmas šādas tēmas:

- 1.Valsts pārvaldes institūciju iekšējās kontroles sistēmu novērtējums un rekomendāciju izstrāde iekšējās kontroles sistēmu efektīvākai ieviešanai;
2. Iesniegumu likuma, informācijas pieprasīšanas un informācijas atklātības nodrošināšanas prakses novērtējums un rekomendāciju izstrāde;
- 3.Augstākās izglītības konkurētspējas novērtējums un rekomendāciju izstrāde;
- 4.Veselības pakalpojumu eksportspējas novērtējums un rekomendāciju izstrāde.

2. Par koncepciju par valsts vispārējā un specializētā civildienesta sistēmas vienkāršošanu

---

(G.Veismane, B.Pētersone, G.Kauliņš, E.Kušners, L.Straujuma, E.Pastars, A.Dravnieks, I.Reinholde, B.Medvecka)

1.Pieņemt zināšanai Valsts kancelejas Politikas koordinācijas departamenta konsultantes B.Medveckas sniegto informāciju - prezentāciju par civildienesta attīstību Eiropas Savienības dalībvalstīs, Koncepcijas par valsts vispārējā un specializētā civildienesta sistēmas vienkāršošanu (turpmāk – koncepcija) izstrādes gaitu un tajā ietvertajiem risinājumiem.

G.Veismane – visi secinājumi balstīti uz EIPA pētījumu 27 Eiropas Savienības valstīs. Situācija ir dažāda – „vecās” ES dalībvalstīs neplāno neko kardināli mainīt. Vērojama tendence tuvināties privātajām tiesībām.

E.Kušners – kāda šobrīd ir distance starp darbiniekiem un civildienesta ierēdņiem un kā plānots to novērst?

G.Veismane – atsevišķās jomās šīs nodarbināto kategorijas tuvinās, piemēram, disciplinārbildības jautājumos. Ja ir interese, iespējams nosūtīt pētījuma materiālu.

3. Par Valsts vispārējā un specializētā civildienesta sistēmas reformu

---

(G.Veismane, B.Pētersone, G.Kauliņš, E.Kušners, L.Straujuma, E.Pastars, A.Dravnieks, I.Reinholde, B.Medvecka)

1.Pieņemot zināšanai Valsts kancelejas direktora vietnieces valsts pārvaldes attīstības un politikas koordinācijas lietās B.Pētersones sniegto informāciju - prezentāciju par Konceptijas par valsts vispārējā un specializētā civildienesta sistēmas vienkāršošanu (turpmāk – koncepcija) izstrādes gaitu un tajā ietvertajiem risinājumiem.

Šie risinājumi tika prezentēti reformu Vadības grupas sanāksmē, bet nav skaidrības, kā turpmāk labāk rīkoties.

E.Kušners – iespējams, būtu jāatsakās no vārdiem civildienests un ierēdnis.

G.Kauliņš – šobrīd nav lielas atšķirības starp darbinieku un ierēdni. Svarīgi ir – kāda būs šī starpība un kā izpaudīsies?

A.Dravnieks – ja Latvija grib būt demokrātiska valsts, tad jāatjauno civildienests. Nosaukumam nav nozīmes, svarīgs ir jēdziena saturs.

G.Veismane – šobrīd atšķirīgi ir regulēta disciplināratbildība civildienesta ierēdņiem un darbiniekiem.

M.Pūķis – atbalstītu augstākā līmeņa civildienestu. Šeit ir jautājums par šo personu politiskumu. Turklāt palielinot civildienesta skaitliskumu, nodarbinātajiem nevarēs neko piedāvāt. Jebkurš variants, kur civildienesta tiek attiecināts uz pašvaldībām, netiks atbalstīts, kamēr nebūs redzama pašvaldību personāla autonomija.

E.Kušners – krīze neatceļ starptautiskās saistības. Nav atzītas pieļautās kļūdas. Pamatprincips – kā tiks panākts augstāks profesionālisms? Nepieciešams uzlabot personāla atlasī, lai personāls būtu uz rezultātu orientēts, nevis „savi cilvēki”. Attiecībā uz samaksu – jāatrod pozitīvā pakete, jārunā par nākotnes vajadzībām neatkarīgi no šī brīža situācijas. Ir laiks pārdomāt šo jautājumu līdz vēlēšanām. Jautājums arī par iekšējo hierarhiju – ekspertu un vadītāju hierarhiju, motivācijas sistēmu.

G.Veismane – nepieciešams pašiem saprast, kāds ir vēlamais risinājums un modelis. Šis jautājums vēl tiks diskutēts VSS, bet nepieciešamas VPPAP domas. Jābūt regulējuma valsts pārvaldē un pašvaldībās strādājošajiem, bet šobrīd grūti definēt kritērijus.

S.Mertena – jāmeklē instruments definēto mērķu „profesionāls, motivēts darbinieks” sasniegšanai, jāveido garantijas šādu darbinieku noturēšanai.

G.Veismane – par atlasī. Citās valstīs tiek kārtoti eksāmeni. Taču ja nav motivācijas instrumentu, ir grūti piesaistīt un noturēt. Turklāt algu publicēšana kropļo tirgu, jo redzama atšķirība starp algu līmeņiem,

piemēram, divās ministrijās. Uz zemāk atalgoto mazāks pieprasījums, kaut pienākumi līdzīgi.

A.Dravnieks – šis brīdis ir labvēlīgs civildienesta atjaunošanai.

I.Reinholde – civildienests ir nepieciešams, bet jāsaprot saturiski. Šobrīd cilvēki nenāk uz valsts pārvaldi – tai ir ļoti zems sociālais prestižs, negatīva publiskā rezonanse, nav nekādu sociālo garantiju. Aptaujājot jauniešus, tiek saņemta atbilde, ka nāktu uz valsts pārvaldi, ja būtu vara un „iespēja shēmot”. Priekšroka tiek dota pašvaldībām, jo tiek uzskatīts, ka tajās ir vājāka kontrole. Cilvēki nenodala valsts pārvaldi, pašvaldības, kapitālsabiedrības – visi ir nelieši un valsts pārvalde vispār nav vajadzīga. *Public service* pēc būtības jābūt saistītam ar *services of general interest*. Turklāt visiem vajadzētu vienotu sistēmu. Vienota civildienesta ietvaros jārisina tas, kāds pakalpojums tiks sniegts.

Šodienas Latvijas situācijā nevar ieviest augstākā līmeņa civildienestu – tad uzreiz jāceļ kauna stabs. Jāveido vienots civildienests, ar vienādiem principiem, jo šobrīd valda uzskats, ka ierēdņus jau neviens nesoda.

Eksaminācija un atestācija var palikt kā instruments algas regulēšanai. Vai nav iespējams pārveidot VAS par augstskolu?

M.Pūķis – vispārējās nozīmes publiskajiem pakalpojumiem – jāsalīdzina darba algas un produktivitāte.

G.Veismane – nepieciešams turpināt šo sarunu nākotnē. Jādefinē – kas ir ierēdnis, kādas atšķirības.

4. Dažādi

(G.Veismane)

1. G.Veismane pateicas visiem Valsts pārvaldes politikas attīstības padomes sēdes dalībniekiem un uzaicinātajiem ekspertiem par līdzdalību un izteikto viedokli.

2. Nākamās sēdes datums un laiks tiks precizēts un paziņots.

Sēdi slēdz plkst.12:20.

Padomes priekšsēdētāja

G.Veismane